

LUPP 2012

Åk 7-9

GGNEF

Förord

Att barn och unga ska må bra och trivas i Gagnefs kommun är något som jag verkligen brinner för. En stor del av det som en kommun sysslar med berör unga. Därför är det viktigt att vi vuxna inte går runt och tror oss veta vad unga i kommunen vill utan att vi skaffar oss kunskap som utgår från dem själva. Det handlar helt enkelt om att våra beslut får en bättre och mer verklighetsbaserad grund att vila på.

LUPP gör oss mer kompetenta. Vi strävar hela tiden efter att bli bättre, ge bättre service till kommuninvånarna och fatta bättre beslut. Den här rapporten innehåller mycket viktig information som jag förväntar mig att hela den kommunala organisationen tar till sig. Och kommunstyrelsen kommer att följa upp hur det kommer att ske.

LUPP ger också möjlighet till reflektion och viktiga diskussioner bland de unga själva och deras föräldrar. Det är viktigt att de som deltagit i enkäten får möjlighet att diskutera och reflektera kring resultatet samt möjlighet att utveckla intressanta idéer som kommer fram.

Under fyra års tid har Gagnefs kommun genomfört LUPP i miniformat. Där har det mest handlat om alkohol, droger, utsatthet. Det här är första gången som vi har kört hela LUPP, men flera frågor är möjliga att jämföra med resultat från tidigare år. Och det är intressant att kunna jämföra resultat då det är där som det kan vara möjligt att se om insatser man gör också ger resultat i LUPP-enkäten.

Jag har lovat mig själv att medverka till att barn och unga i Gagnefs kommun ska få mer att säga till om. Det här är ett sätt. Nästa steg är att genomföra ett Ungdomsforum där unga bjuds in att tillsammans med förtroendevalda och tjänstemän diskutera hur vi kan utveckla de tankar och idéer som kommer fram här eller på annat sätt.

Trevlig läsning!

Sofia Jarl
Kommunstyrelsens ordförande (C)
Gagnefs kommun

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning.....	sid 4
2 Inledning.....	sid 5
3 Metod.....	sid 5
4 Resultat.....	sid 6
4.1 Nöjd?.....	sid 6
4.2 Fritid.....	sid 7
4.3 Fysisk aktivitet.....	sid 8
4.4 Naturen.....	sid 10
4.5 Mötesplatser.....	sid 10
4.6 Skola.....	sid 11
4.7 Politik, samhälle och inflytande.....	sid 15
4.7.1 Miljömedvetenhet.....	sid 16
4.8 Trygghet.....	sid 17
4.8.1 Miljöer.....	sid 19
4.9 Hälsa.....	sid 19
4.9.1 Tobak.....	sid 20
4.9.2 Alkohol.....	sid 21
4.9.3 Narkotika.....	sid 22
4.10 Arbete.....	sid 23
4.11 Framtid.....	sid 24

Sammanfattning

Högstadiееleверna i Gagnef är i stort nöjda med livet. De bedömer sin egen hälsa som bättre än landets genomsnitt, i synnerhet eleverna i de västra kommundelarna. De flesta motionerar regelbundet på sin fritid även om några skulle vilja att det fanns fler idrottsklubbar att välja mellan. Att intresset för bowling och simning är stort, syns på fler än ett ställe i undersökningen och möjligheten att utöva dessa intressen står högt på önskelistan.

Det här med tobak står glädjande nog inte speciellt högt i kurs, trenden visar sjunkande siffror sedan 2010 och antalet tobaksbrukare är nu nere på samma positiva nivå som 2008. När det gäller alkohol, är det 4 av 5 elever som aldrig smakar "starkt" och den siffran är *något* högre än genomsnittet för riket. Tyvärr förekommer narkotika även i Gagnef, men också här tar de allra flesta avstånd. Endast en handfull elever har provat och då är det cannabis som varit det vanligaste preparatet.

Sin lediga tid tillbringar gagnefseleverna gärna med sina kompisar, oftast hemma hos varandra. I synnerhet flickorna är inte ute i riktigt samma utsträckning som pojkarna när de träffar sina kompisar. Många skulle vilja att det fanns fler allmänna mötesplatser i form av café eller liknande. Gärna något med sena öppettider.

Skolan är en arena där eleverna tillbringar en stor del av sin vakna tid. Att trivas här, ligger därför naturligtvis i allas intresse och undersökningen pekar dessbättre på att så är fallet när det gäller de två högstadieskolorna i kommunen: Stämningen är god, lärarna och undervisningen får bra betyg av eleverna, men inflytandet skulle kunna bli bättre: Om man ser till de detaljer som eleverna *skulle* vilja vara med och bestämma om, klickar det en del i "synken" avseende det de upplever att de *får* vara med och tycka till om. De flesta anger skolan som en av de tryggaste platserna och möjligheten till extrahjälp och stöd upplevs i det stora hela som god. Eleverna upplever ett respektfullt bemötande och de flesta känner tillit till att skolan agerar vid eventuell kränkning. Djuråsskolan har en bra plan för mobbning, men 10 % i Djurås och 15 % i Mockfjärd tycker att skolan kunde bli bättre på att agera vid sådana fall.

1/4 av eleverna på Djuråsskolan tror att de har möjlighet att påverka de styrande i kommunen, vilket är en högre andel än det nationella genomsnittet. Om gagnefseleverna vore kommunpolitiker skulle de arbeta för skolfrågor, arbete mot kriminalitet och ställen där ungdomar kan träffas. En fjärdedel skulle även vilja satsa på frågor som behandlar hälsa, främlingsfientlighet, alkohol och droger, idrottsanläggningar, miljö samt äldre-/barnomsorg.

På frågan *-Skä du stanna här?* svarar drygt hälften av våra elever att de, på grund av studier och/eller att de vill prova sina vingar, troligen kommer att flytta från kommunen, men släkt, vänner och närheten till naturen skulle kunna få dem att bli kvar (eller så småningom återvända?).

Det kan emellertid inte nog understrykas, att *-Den där #%€§ fotbollsplanen i Björbo behöver klippas!!!*

Inledning

Hösten 2012 genomfördes en LUPP-undersökning i Gagnefs kommun. LUPP står för *Lokal UPPföljning av ungdomspolitiken* och består av en enkät framtagen av bland annat Ungdomsstyrelsen. Luppen speglar ungdomars upplevelse av sina villkor gällande fritid, skola, inflytande, trygghet, hälsa och framtid och kan vara ett viktigt hjälpmedel i formandet av det ungdomspolitiska arbetet i kommunen.

Metod

Undersökningen gjordes 3-16 november 2012. Årskurserna 7, 8 & 9 genomförde undersökningen klassvis och 1 timme avsattes för varje tillfälle. Folkhälsoplaneraren var närvarande under samtliga undersökningstillfällen, vilka föregicks av en stund där eleverna bland annat informerades kring ett antal viktiga förutsättningar:

- Anonymiteten för respondenterna.
- Vikten av ärliga, självständiga svar då dessa kan komma att ligga till grund i framtida beslut som rör respondenterna själva.

Det totala antalet elever åk 7-9 i Gagnefs kommun hösten 2012 var 325 elever. Enkäten besvarades via internet med hjälp av dator och samtliga för dagen närvarande elever (288 stycken) ombads delta i undersökningen. Av dessa svarade 287 på enkäten, vilket innebär en svarsfrekvens på totalt 88,3 %.

- Könsfördelningen bland respondenterna var 135 (47%) flickor och 149 (52%) pojkar.
- 111 av de svarande gick i årskurs 7, 101 i årskurs 8 och 75 i årskurs 9.
- De flesta av eleverna (62%) gick på Djuråsskolan.

I vissa svar har jämförelser gjorts, ibland mellan kön, ibland mellan skolor och/eller åldersgrupper. I de fall då jämförelser mellan kommuner gjorts, har Säter och Mora använts som jämförelsekommuner i regionen. Det beror på att dessa kommuner är de enda jämte Gagnef som haft samma urval gällande respondenterna. Vid kommunjämförelser finns även ibland "*Riket*" med, vilket innebär samtliga kommuner i landet med årskurs 7-9 i urvalet.

Svarsfrekvensen för Gagnef respektive jämförelsekommunerna ser ut som följer:

Gagnef:	n = 287
Säter:	n = 271
Mora:	n = 491
Riket:	n = 10 583

OBS! I somliga av diagrammen blir summan av procentsatserna inte exakt 100 %. Detta beror på att det statistikverktyg som använts (W-LUPP) automatiskt avrundar decimaler till närmast liggande heltal när man exporterar tabeller till datorns kalkylprogram.

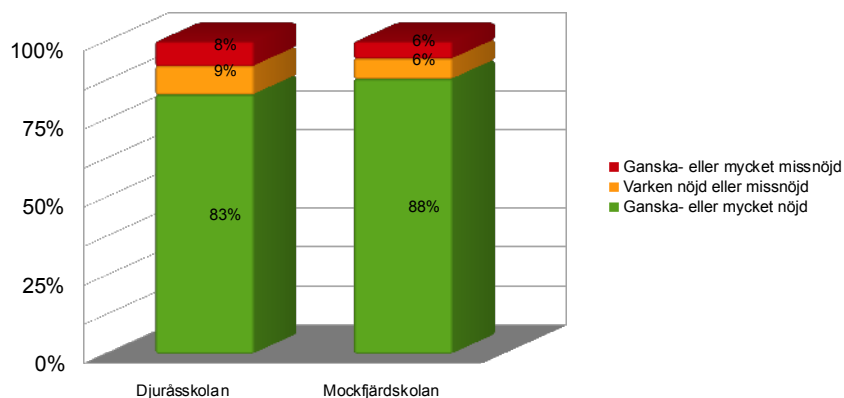
I andra frågor kan flera svarsalternativ anges. Även här kommer följaktligen summan att överstiga 100 % (tabeller *Politik, samhälle och inflytande* sid 15).

Resultat

Nöjd?

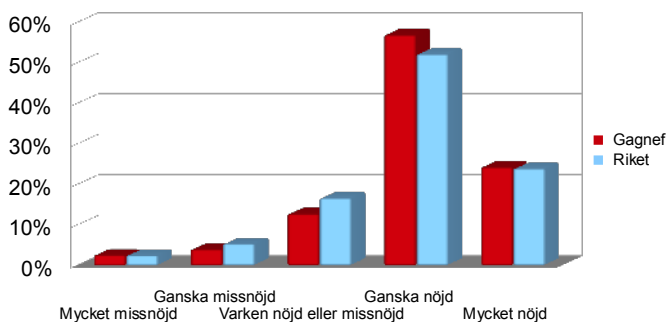
Sett ur ett nationellt jämförelseperspektiv trivs de flesta av Gagnefs högstadiel elever med sin tillvaro: Cirka 85 % svarar att de är ganska- eller mycket nöjda med livet som helhet vilket motsvarar liknande siffror i både Säter och Mora (riksgenomsnittet ligger på 83 %). Eleverna på Mockfjärdskolan är något mer tillfreds än djuråseleverna. 8 % av av dem uppger att de är ganska- eller mycket missnöjda med livet som helhet. Motsvarande siffra för mockfjärdseleverna är 6 % och för riket 7 %.

Hur nöjd är du i största allmänhet när det handlar om livet som helhet?

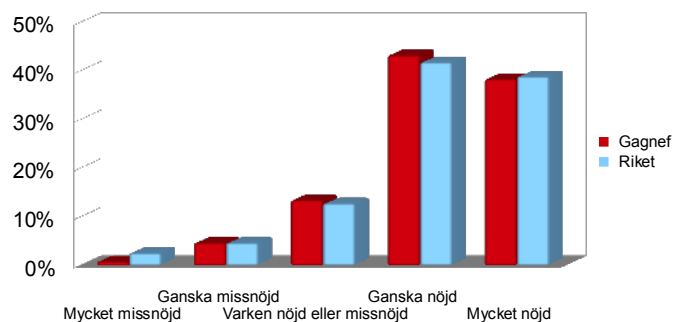

Hur nöjd är du med ditt liv i största allmänhet när det handlar om...

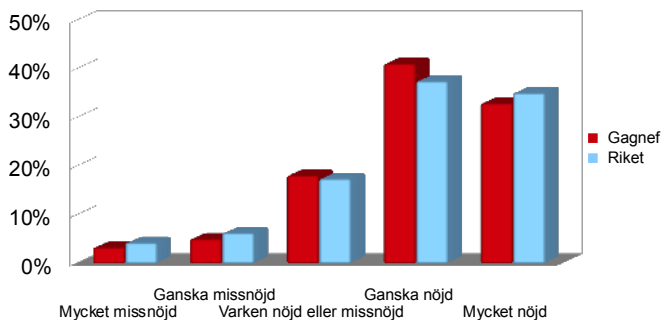
...din skolsituation?

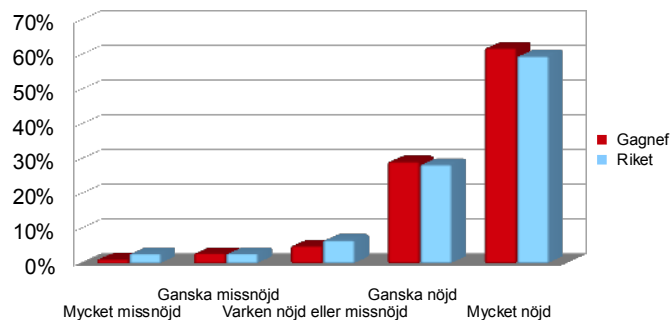
...din hälsa?

...din ekonomi?

...dina kompisrelationer?

Fritid

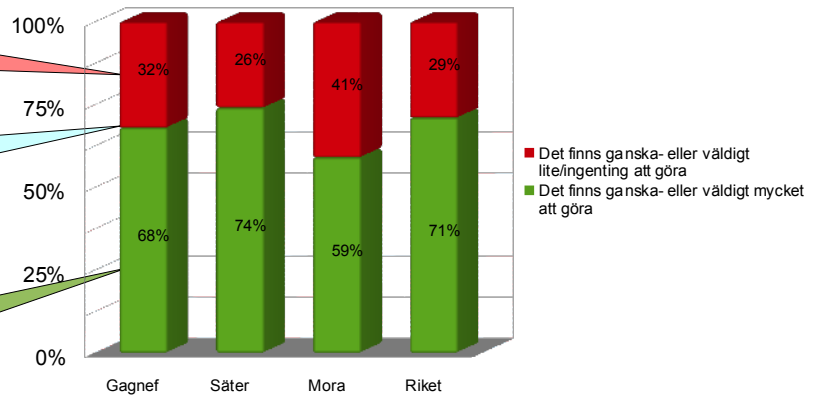
68 % av eleverna anser att det finns ganska- eller väldigt mycket att göra på fritiden, vilket vid en jämförelse ter sig som en något låg siffra. Skillnaden mellan könen är emellertid ganska signifikant när det gäller de som inte tycker att det finns så mycket att göra: 26 % av pojkarna har ganska- eller väldigt lite att göra på sin fritid, medan motsvarande siffra för flickor är 38 %.

I Gagnefs kommun är det ganska fattigt med fritidsaktiviteter, man åker oftast till Borlänge.

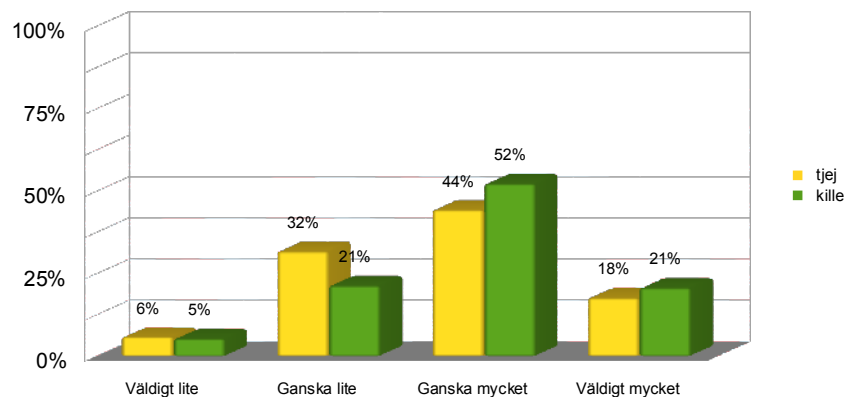
Jag saknar inget direkt, men många spelar bara dator hela dagen och bryr sig inte om aktiviteterna som finns.

Jag tycker inte riktigt att det saknas någon, mer att jag vill ägna mig mer åt dom jag redan har... Men nej, det saknas inga fritidsaktiviteter!

Hur mycket finns det att göra på fritiden?

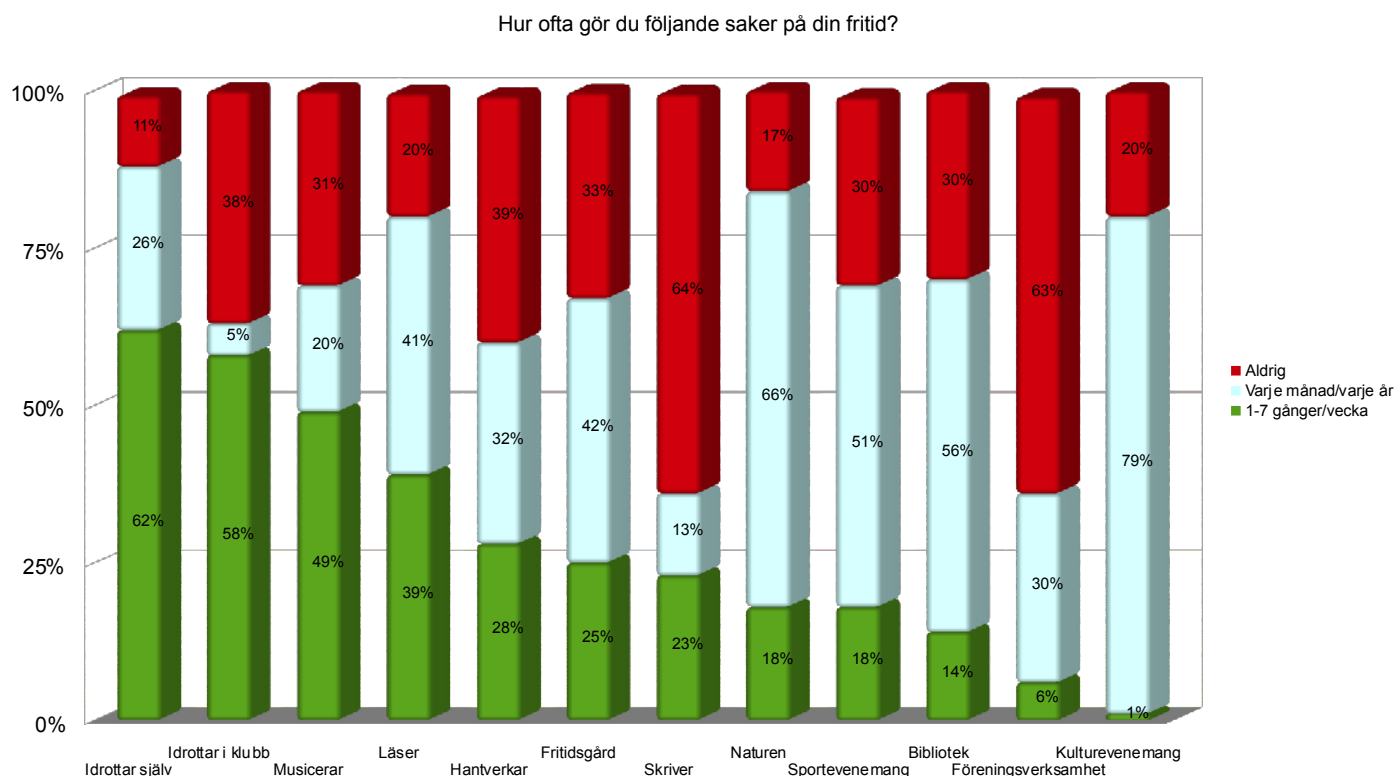
Hur mycket finns det att göra på fritiden?

Förslag:

- *Klättrväggar
- *Cheerleading
- *Parkour
- *Bowlinghall
- *Simhall
- *Fler allmänna mötesplatser
- *Café

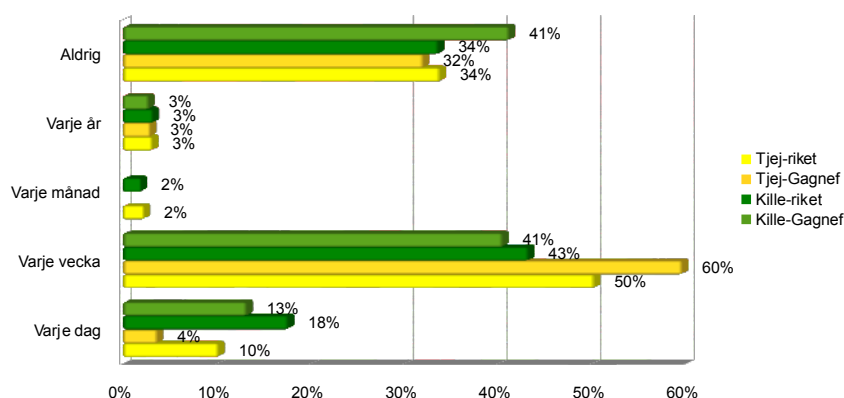
På frågan *Hur ofta gör du följande saker på din fritid?* nämns idrott och eget musicerande som de mest vanliga aktiviteterna. Även hantverk, läsning och fritidsgårdsbesök uppges vara en tämligen återkommande fritidssysselsättning, även om runt 1/3 av respondenterna svarar att de aldrig gör detta/besöker den.

Fysisk aktivitet

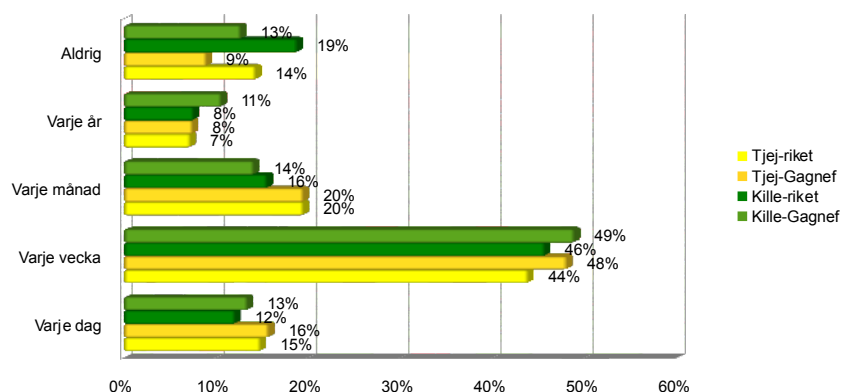
Överlag tycks gagneseleverna vara något mera fysiskt aktiva än genomsnittet. I synnerhet flickorna uppger att de motionerar regelbundet i större utsträckning.

Hur ofta idrottar/motionerar du i klubb eller förening på din fritid?

41 % av gagnesspojkarerna uppger att de aldrig motionerar/idrottar i klubb eller förening. Å andra sidan tycks pojkarerna i Gagnef föredra att motionera på egen hand och ligger här ganska bra till vid en nationell jämförelse. Utmaningen blir att locka de som aldrig motionerar: 6 % (4 % flickor och 7 % pojkar) uppger att de aldrig tränar.

Hur ofta idrottar/motionerar du, men inte i klubb eller förening, på din fritid?

När det gäller möjligheter till fysisk aktivitet finns många idéer och förslag på hur man skulle kunna förbättra fritidsutbudet i kommunen. Flera har exempelvis efterfrågat sim- och bowlinghall:

- Jag tycker att det skulle vara bra att ha något här i Djurås som är roligt för ungdomarna, något som man kan göra. Tex en simhall, bowlinghall.

En annan skriver:

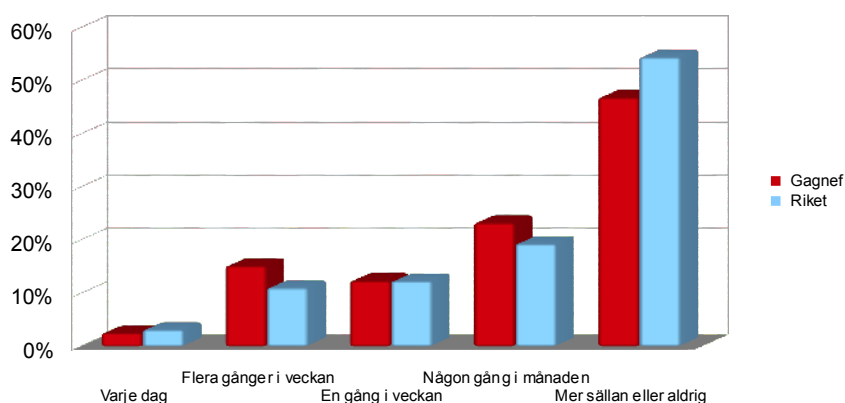
- I Gagnef tycker jag att det saknas många olika sport och nöjesaktiviteter, det finns för få klubbar helt enkelt.

Någon tycker att något borde göras åt skateparken vid Djuråsskolan:

-Skateboardparken borde byggas klart eller tas bort helt, sarg och lampor nere i hockeyplan.

Sambanden mellan fysisk aktivitet, matvanor och hälsa är lika uppenbar som ofta förekommande i rapporter och undersökningar. Relativt många av eleverna i kommunen hoppar regelbundet över såväl frukost som lunch.

Hur ofta händer att du hoppar över lunchen?

- 39 % av flickorna anger att de hoppar över sin frukost från *flera gånger i veckan* till *varje dag*.
- 22 % av eleverna på Djuråsskolan avstår lunch i samma utsträckning som ovanstående
- Ingen av eleverna på Mockfjärds skolan hoppar lunch *dagligen* - 10 % *flera gånger i veckan*.

Naturen

Byarna i Gagnef ligger alla i anslutning till naturen och just närheten till denna är den 4:e största anledningen till att vilja stanna i kommunen, enligt respondenterna. Detta speglar också svaret på frågan hur ofta eleverna vistas i skog och mark: 43 % anger att de vistas i naturen minst varje månad. 17 % av gagnefseleverna svarar att de aldrig är ute i naturen. Pojkarna vistas i högre utsträckning än flickorna ute i naturen: 14 % av pojkarna svarar aldrig på frågan, jämfört med flickornas 21%.

Hur ofta är du ute i naturen/fiskar/jagar?		
	Minst varje månad	Aldrig
Gagnef	43 %	17 %
Säter	35 %	29 %
Mora	39 %	21 %
Riket	40 %	26 %

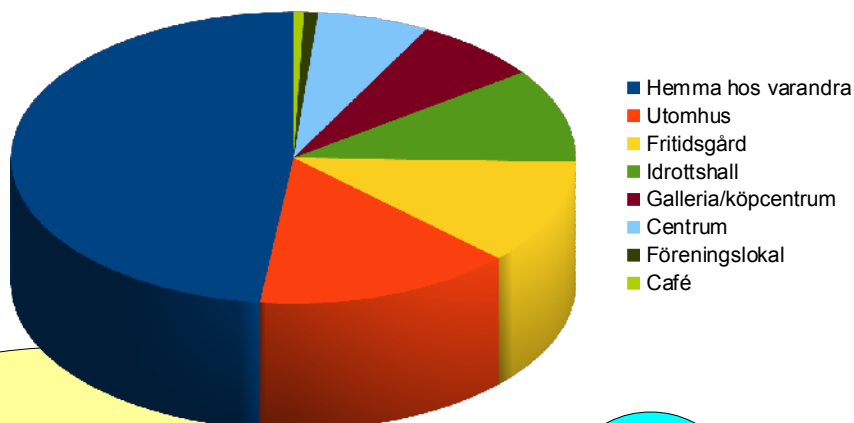
Mötesplatser

När det gäller ställen att träffa sina kompisar, anger de flesta *hemma hos varandra* som det vanligaste alternativet. Pojkar träffas utomhus i större utsträckning än flickor (33 % respektive 17 %). Eleverna på Mockfjärdskolan utnyttjar fritidsgården i högre grad än de som går på Djuråsskolan (31 % respektive 13 %). Beträffande fritidsgården som mötesplats tenderar frekvensen att öka i takt med ålder (åk 7: 15 %, åk 8: 22 % och åk 9: 25 %).

"Mer ungdoms-sammanhållning. Vet inte hur man ska säga, men typ att man får ihop flera ungdomar och att dom träffas mera. Typ alla sitter bara vid mobilen och datorn mm."

"En simhall, bowlinghall, mer "centrum" där man kan fika och umgås skulle vara riktigt trevligt!
Fler allmänna mötesplatser...
...eller ett café där man kan sitta och prata med sina kompisar".

När du träffar dina kompisar på fritiden, var brukar ni oftast vara?

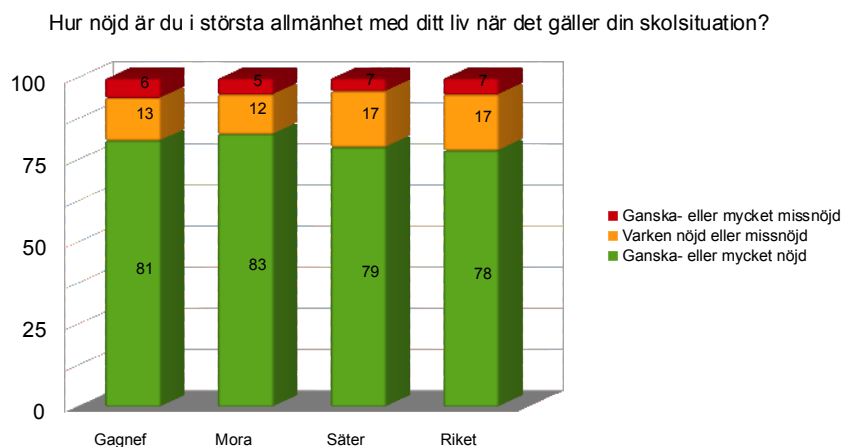

"Många ungdomar "hänger" på ICA, vilket jag inte tycker är så bra. Det skulle vara bättre ifall det fanns något café där man kan träffas och prata med kompisar istället. Det har ganska nyligen öppnats ett gym här så man får lite mer att göra, men annars finns det inget mer..."

"Tivoli!!!"

Skola

Eleverna i Gagnef är överlag tillfreds med sin skolsituation: 81 % är ganska- eller mycket nöjda när det gäller skolsituationen i största allmänhet.

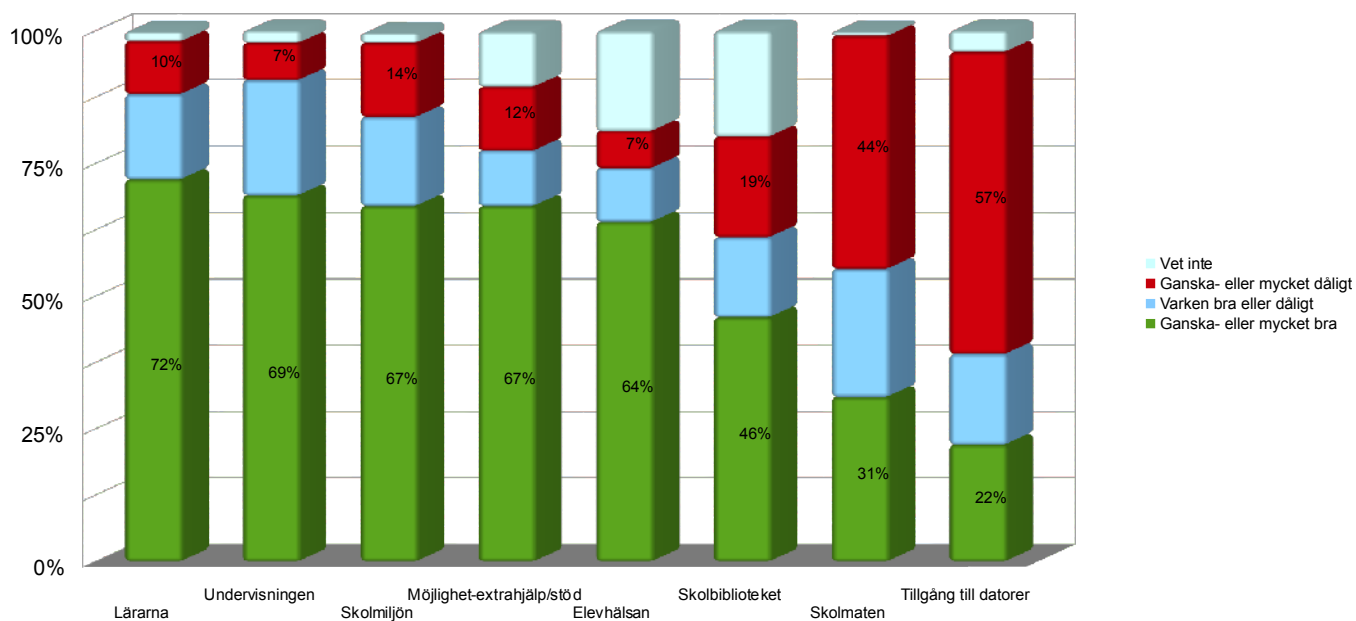

På frågan om vad man tycker om ett antal saker i skolan får lärarna och undervisningen får högst betyg av eleverna. Tillgången till datorer samt skolmaten är det som får sämst betyg. Beträffande skolmaten är siffrorna jämna med rikssnittet så det tycks vara en allmän fråga i landet, där många har åsikter. Med synen på tillgång till datorer ser det annorlunda ut:

Kommunens påbörjade it-satsning kommer förmodligen råda bot på det dåliga betyget till nästa mätning: Varje elev kommer från och med 2013 att få tillgång till en egen lärplatta i årskurs 6, som de sedan har med sig genom hela grundskoletiden. Förutsatt att nästa LUPP-undersökning sker 2015 bör samtliga då alltså ha betydligt större tillgång till it-tekniken.

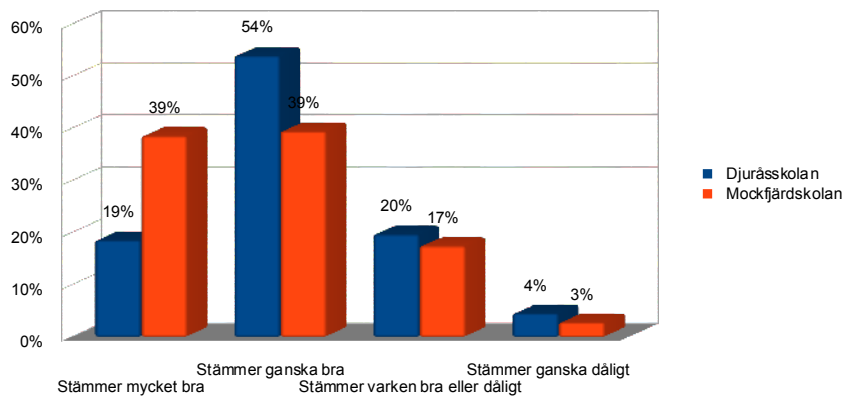
Vad tycker du om de här sakerna i skolan?

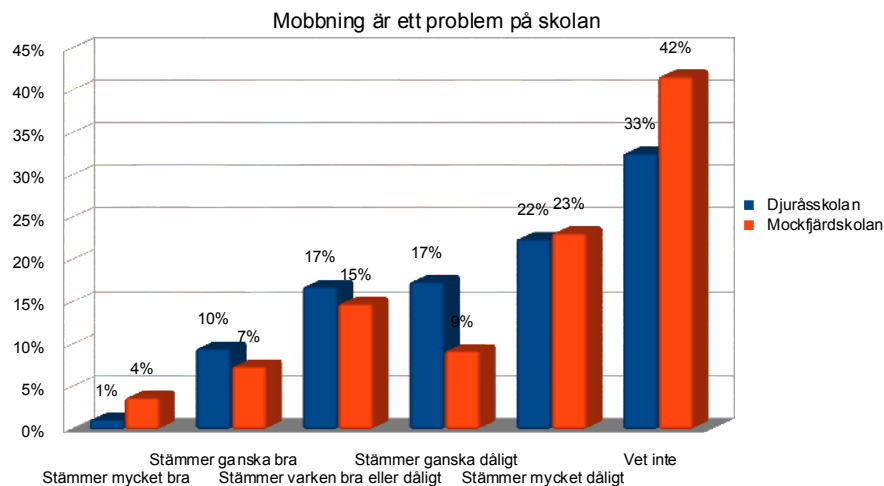

Stämningen på skolorna i Gagnef anses vara bra: 3/4 av eleverna tycker att den är ganska- eller mycket bra.

- 4 % svarar ganska dålig och 1 % mycket dålig.
- Riksgenomsnittet gällande samma fråga ligger på 68 % - bra, respektive drygt 8 % - dålig.
- Mockfjärdseleverna verkar något mer tillfreds med stämningen än Djuråsskolans elever.

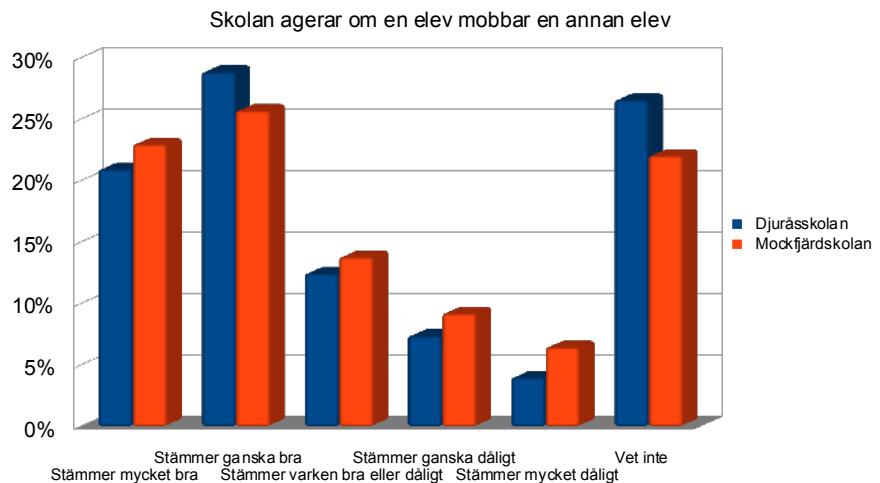
Det är bra stämning på skolan

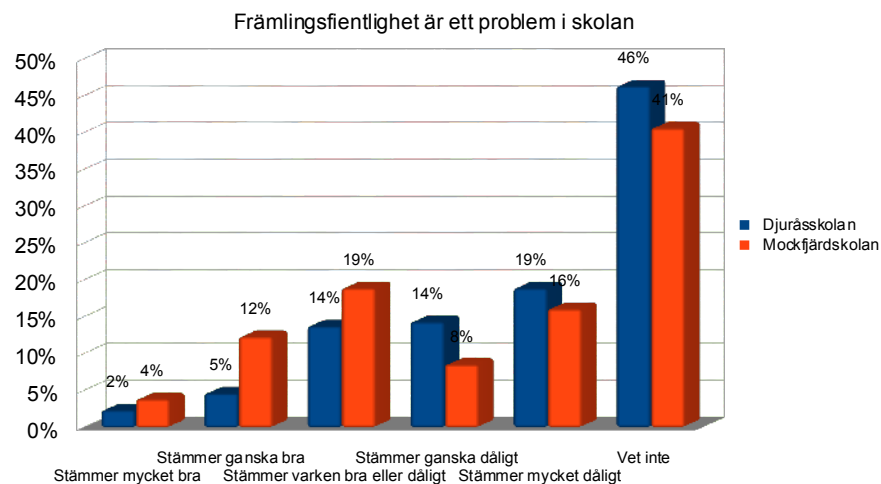

Var 10:e elev i såväl Djurås som Mockfjärd upplever att mobbning är ett problem på skolan. Andelen pojkar något högre, där 13 % tycker att mobbning är ett problem, jämfört med 8 % av flickorna.

15 % av mockfjärdseleverna och 11 % av djuråseleverna anser att skolan skulle kunna bli bättre på att agera vid mobbning.

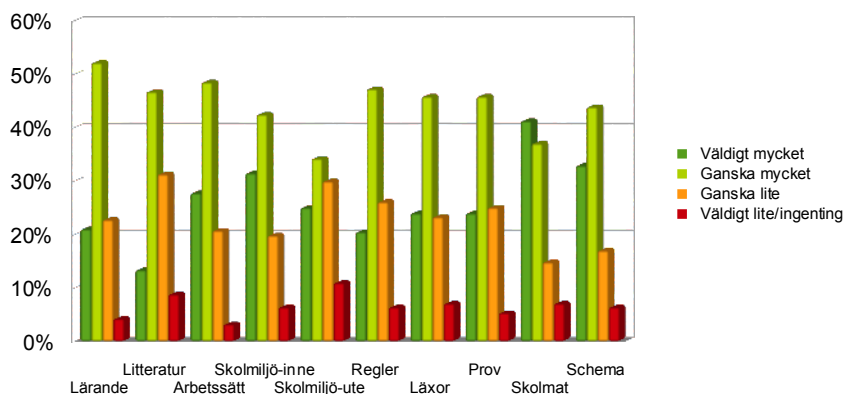
Andelen elever som tycker att främlingsfientlighet är ett problem, ligger i paritet med riksgenomsnittet men andelen elever som tycker att problemet förekommer är avsevärt högre på Mockfjärdsskolan jämfört med Djuråsskolan. I sammanhanget kan även nämnas att elever födda i ett utomeuropeiskt land är den i särklass största gruppen som uppger att de under det senaste halvåret känt sig utfrysas eller mobbade. Något att lägga extra krut på?

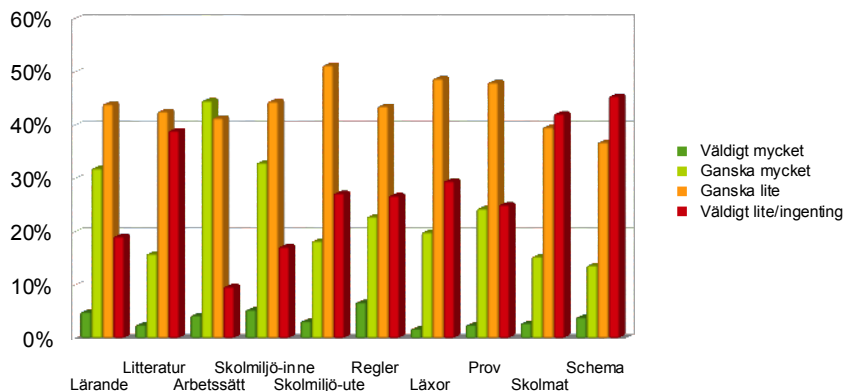
Gällande elevernas inflytande på skolan syns en differens mellan vad de *skulle vilja* vara med att bestämma om och vad de själva anser sig *få* vara med att bestämma om. Nästan 80 % av eleverna skulle tex vilja vara med och bestämma om skolmaten, medan endast 18 % anser att de har något inflytande i den frågan. När det gäller arbetssätt tycker ungefär hälften av eleverna att de får vara med och bestämma.

Hur mycket <i>vill</i> , respektive <i>får</i> du som elev vara med och bestämma när det gäller:			
	Vill ganska/väldigt mycket	Får ganska/väldigt mycket	Får ganska lite/ingenting
Skolmat	78	18	82
Schema	77	18	82
Arbetssätt	76	49	51
Lärande	73	37	63
Inomhusmiljö	73	38	61
Läxor	70	22	79
Prov	70	27	73
Regler	67	30	71
Litteratur	60	19	82
Utomhusmiljö	59	21	78

Vad VILL du vara med och bestämma om?

Vad FÅR du vara med och bestämma om?

Politik, samhälle och inflytande

Om Gagnefs högstadiel elever vore kommunpolitiker skulle de främst satsa på skola, arbete mot kriminalitet, ställen för unga att träffas, samt hälsoarbete. Även främlingsfientlighet, ANDT-arbete och idrottsanläggningar skulle vara relativt starka prioriteringsområden.

Tänk dig att du är politiker och bestämmer i Gagnef, vad är viktigast att satsa på? (markera högst 4 svar).	
1. Skola	51 %
2. Arbete mot kriminalitet	32 %
3. Ställen där ungdomar kan träffas	30 %
4. Hälsa	26 %
5. Arbete mot främlingsfientlighet	24 %
6. Arbete för att minska användandet av alkohol och droger	24 %
7. Idrottsanläggningar	24 %
8. Arbete för miljön	23 %
9. Äldreomsorg	23 %
10. Barnomsorg	23 %
11. Kollektivtrafik	16 %
12. Motverka diskriminering av olika grupper i samhället	14 %
13. Gator, vägar & cykelbanor	14 %
14. Pengar till föreningar	14 %
15. Arbete för jämställdhet	12 %
16. Bostäder	11 %
17. Arbete för integration	4 %
18. Pengar till kultur	3 %

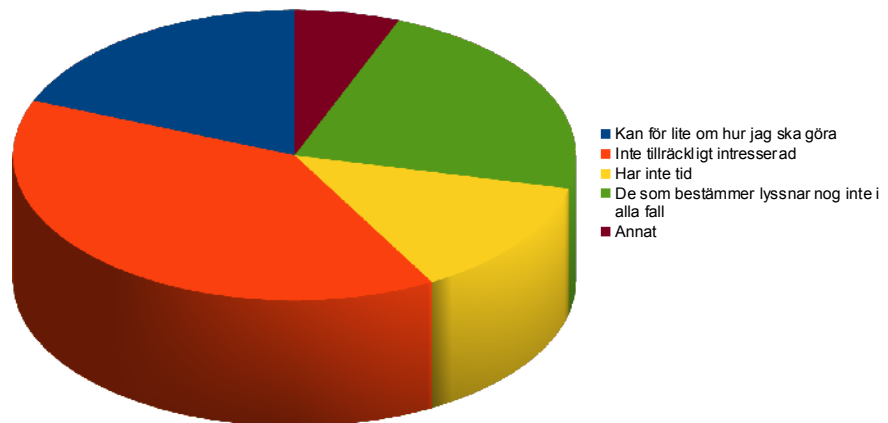
Förutom skolan som både flickor och pojkar sätter högst på listan, kan vissa könsskillnader utläsas mellan prioriteringarna:

Prioriteringslista för "unga gagnefspolitiker"					
Flickor			Pojkar		
1. Skola	- 55%	(♂: 48%)	1. Skola	- 48%	(♀: 55%)
2. Ställen för unga	- 36%	(♂: 25%)	2. Kriminalitet	- 36%	(♀: 29%)
3. Alkohol & droger	- 31%	(♂: 17%)	3. Idrottsanläggningar	- 29%	(♀: 18%)
4. Hälsa	- 29%	(♂: 23%)	4. Ställen för unga	- 25%	(♀: 36%)
4. Kriminalitet	- 29%	(♂: 36%)	5. Hälsa	- 23%	(♀: 29%)
6. Miljö	- 28%	(♂: 17%)	6. Främlingsfientlighet	- 22%	(♀: 27%)

Den 10;del elever som har egen erfarenhet av att delta i den offentliga debatten har oftast gjort så via insändare eller genom att delta i chatforum på internet. 1/3 skulle kunna tänka sig att föra fram sina åsikter genom att kontakta politiker och/eller lämna medborgarförslag och ungefär lika många skulle kunna tänka sig att delta i demonstrationer.

Varför vill du inte vara med och påverka?

40 % vill vara med och påverka, medan 60 % *inte* vill. Anledningarna till att inte vilja vara med ser olika ut från person till person:

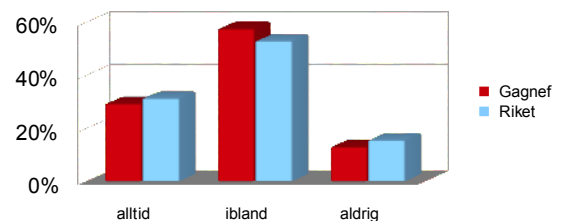

22 % av respondenterna tror att de har ganska- eller mycket stora möjligheter att påverka de styrande i kommunen, vilket är en högre andel än riksgenomsnittet som ligger på 16 %. Störst möjlighet anser sig eleverna på Djuråsskolan ha när det gäller kommunalt inflytande. Hälften av eleverna skulle vilja träffa politiker. Hälften är inte alls intresserad av politik (rikssnittet för politiskt ointresse är 40 %).

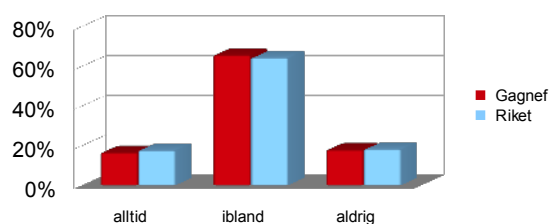
Miljömedvetenhet

Eleverna i Gagnefs skolor tänker mer på återvinning och att livsmedel, varor och tjänster produceras på ett hållbart sätt, än landets genomsnittliga respondenter. I synnerhet kommunens flickor är extra mån om dessa frågor.

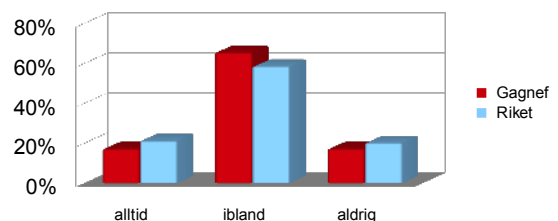
Bryr du dig om ...att källsortera/återvinna?

...att livsmedel produceras på ett långsiktigt hållbart sätt?

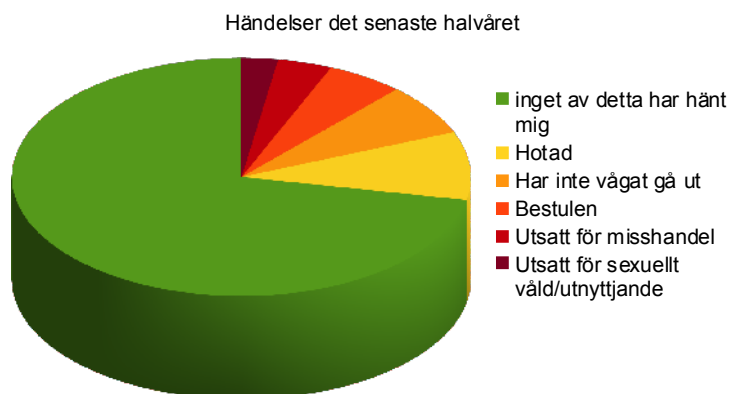

...att varor och tjänster produceras på ett schysst sätt?

Trygghet

Att Gagnef är länets tryggaste kommun betyder inte att det inte förekommer situationer som äventyrar känslan av trygghet. Vid frågan *-om du tänker tillbaka på det senaste halvåret, har något av följande hänt dig*, svarade drygt 78 % att de inte varit utsatt för något av de påstådda händelserna. De vanligaste händelserna när det gäller riket är hot och stöld, följt av rädsla för att gå ut. När det gäller Gagnef ligger hot högst även här, men rädsla för att gå ut ligger något högre än stöld.

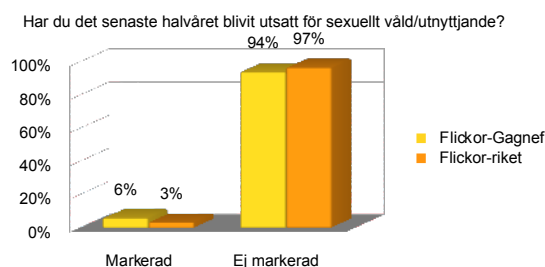
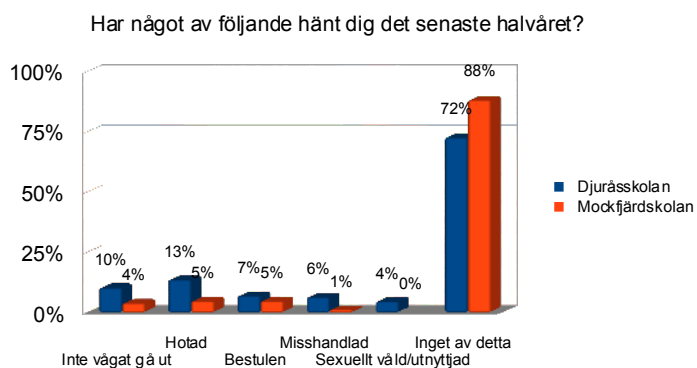

- 12 % av flickorna och 9 % av pojkarna uppger att de varit utsatt för hot under det senaste halvåret.
- 12 % av flickorna har någon gång under det senaste halvåret inte vågat gå ut, jämfört med 4 % av pojkarna.
- 7 % av flickorna och 5 % av pojkarna har blivit bestulna

Fördelningen gällande händelser väger något ojämnt mellan skolorna. En större andel av Mockfjärdsskolans elever har inte upplevt någon av de påstådda händelserna än de som går på Djuråsskolan.

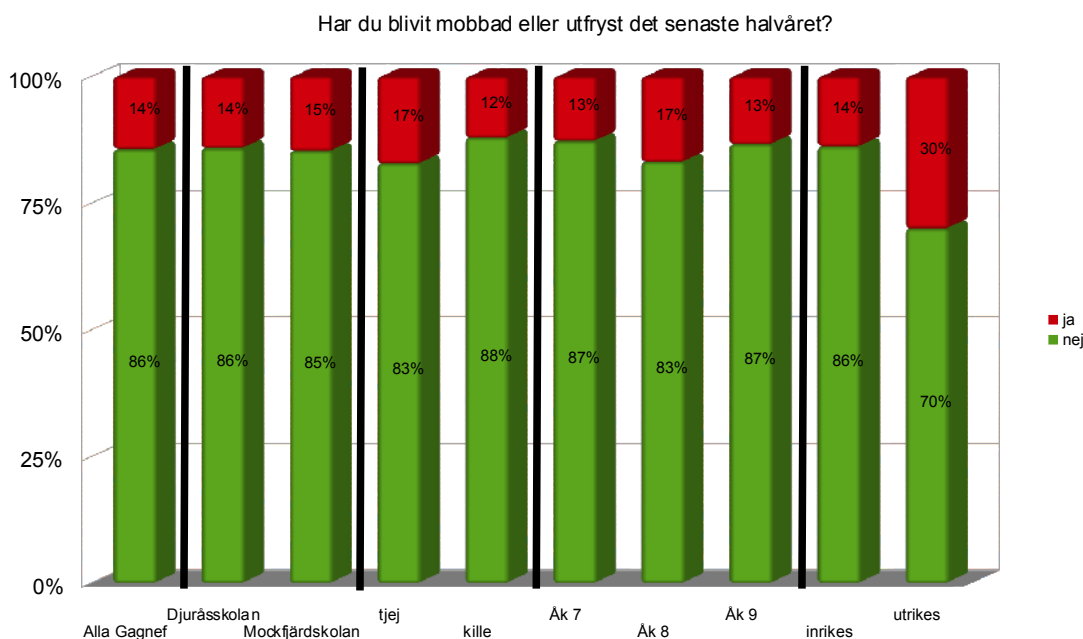
När det gäller sexuellt våld/ utnyttjande ser bilden lite olika ut i vår kommun gentemot jämförelsekommunerna:

- I riket och Sätters kommun uppger elever med "annan köns-tillhörighet" vara de som i högst grad upplevt detta.
- I Gagnef är det uteslutande flickor som uppgett sig blivit utsatta.

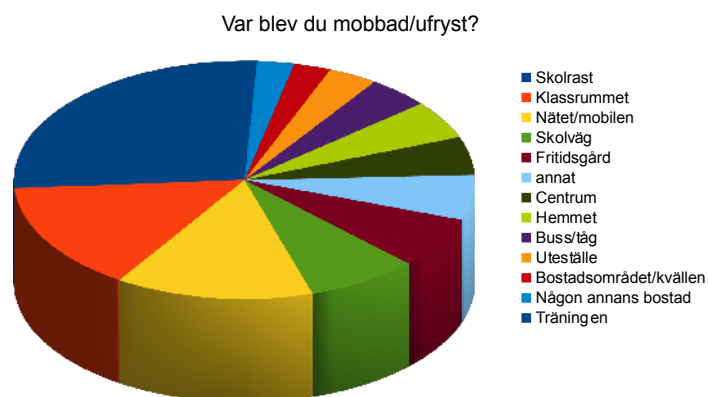

Gagnefs flickors siffror är dessutom avsevärt högre än motsvarande i jämförelsekommunerna; 6 % jämfört med 3 % för såväl riket i stort som för såväl Säter som Mora.

Drygt 14 % av gagnefseleverna anser sig blivit mobbade eller utfrysta det senaste halvåret. Ställer man den siffran i relation till de som anser att skolan skulle kunna bli bättre på att agera vid mobbning, skulle man kunna skönja ett samband. Andelen 14 % är densamma även ur ett riksgenomsnitt. När det gäller könsfördelningen uppger 17 % av flickorna och 12 % av pojkarna i Gagnef att de känt sig utsatta för detta. Störst andel av de drabbade är dock, som tidigare nämnts, de elever som är födda utanför Europa: 30 % av dessa upplever att de blivit mobbade eller utfrysta, vilket är en anmärkningsvärt hög siffra då riksgenomsnittet för urvalsgruppen ligger på 19 %. Man får emellertid ha i åtanke att urvalet utomeuropeiskt födda endast består av ett fåtal elever för Gagnefs del, vilket betyder att varje individ kommer att motsvara en hög procentandel. En större andel elever i Mockfjärd än i Djurås anser att främlingsfientlighet är ett problem på skolan, så det kan finnas anledning att se över problemet. Varje procentenhet är en procent för mycket.

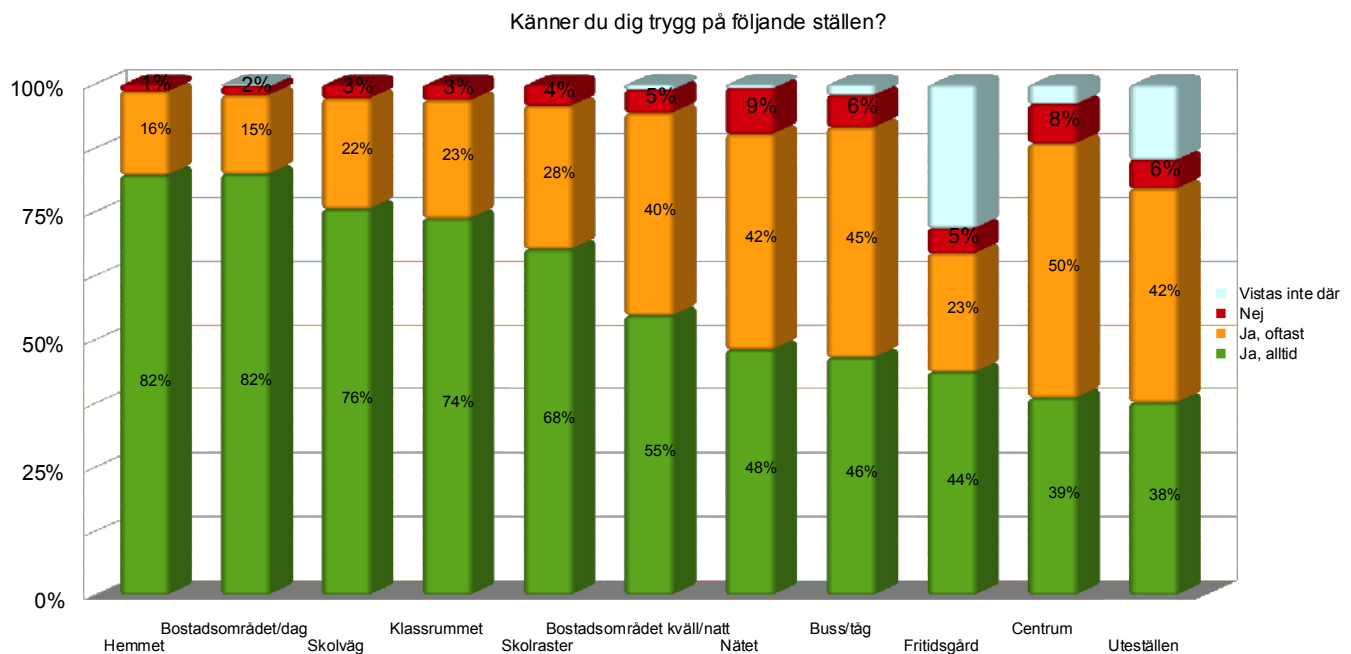

Skolan är som redan nämnts, en plats där ungdomarna tillbringar en betydande del av sin tid. Det är också här, trots att skolmiljön anges som en av de tryggaste miljöerna, det oftast sker incidenter av mobbning och utfrysning. Även internet och mobilen benämns som en arena där sådant förekommer.

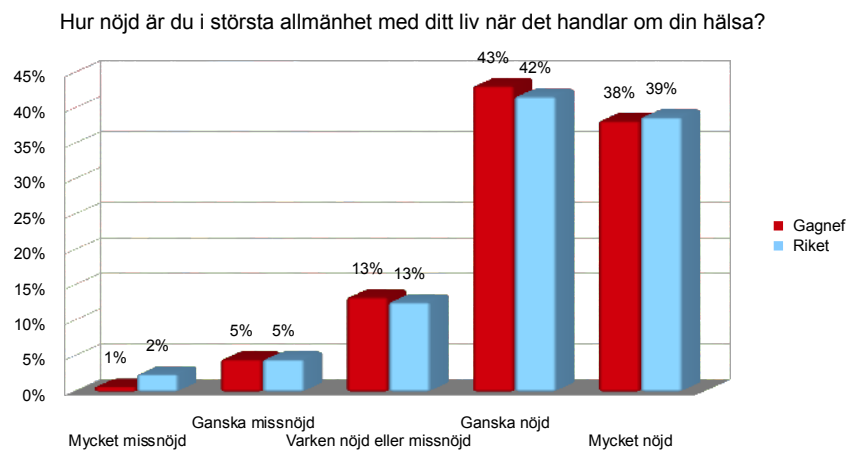
Miljöer

Hemmet, bostadsområdet, skolan och dess närområden är de miljöer som upplevs tryggast av de tillfrågade eleverna. Internet och "centrum" är de områden där störst andel uppger att de *inte* känner sig trygga. 8 % av såväl flickor som pojkar anger "centrum" som en sådan plats. Då det gäller internet, skiljer sig siffrorna något: 7 % av pojkarna upplever internet som otryggt, jämfört med 12 % av flickorna.

Hälsa

81 % anser sig vara ganska- eller mycket nöjda med sin hälsa som helhet, vilket ligger strax över riksgenomsnittet.

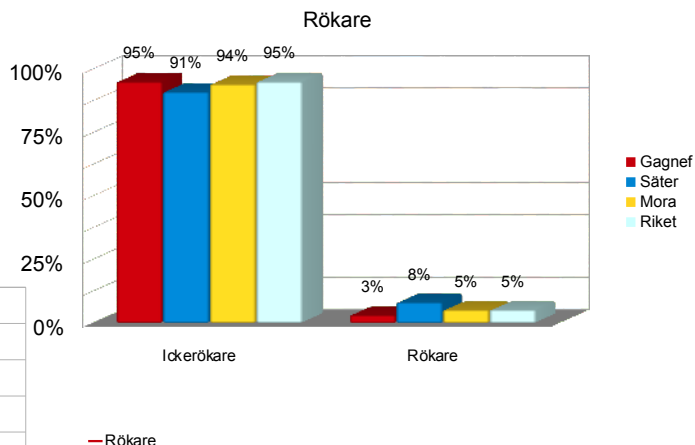
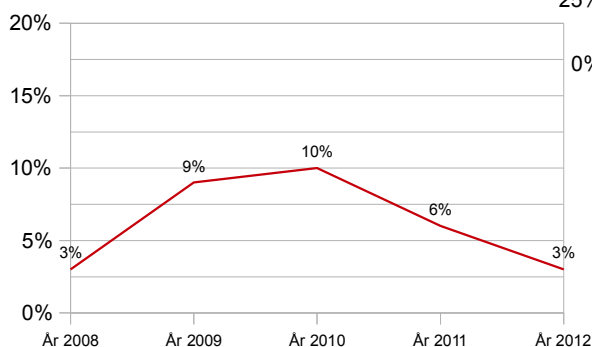

Tobak

Sett ur ett regionalt- respektive nationellt perspektiv tycks gagnefseleverna bruka tobak i något lägre utsträckning. Dessutom har både cigarrett- och snusförbrukningen bland kommunens högstadiееlever sjunkit de senaste två åren.

Rökning

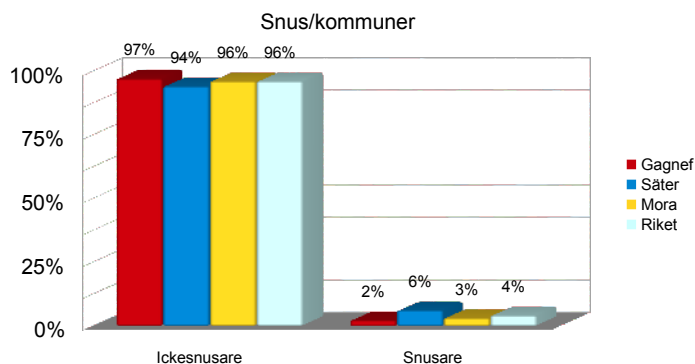
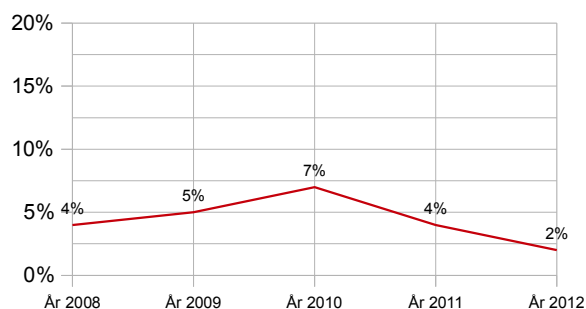
3 % uppger att de röker regelbundet, vilket är 2 procentenheter under riksgenomsnittet. Sett ur ett tidsperspektiv syns en sjunkande trend och visar 2012 samma siffra som 2008.

Snus

2 % av eleverna i Gagnef snusar regelbundet, vilket är den lägsta nivån sedan mätningarna startade 2008. Den nuvarande nivån när det gäller snusning är dessutom lägre än jämförelsekommunerna.

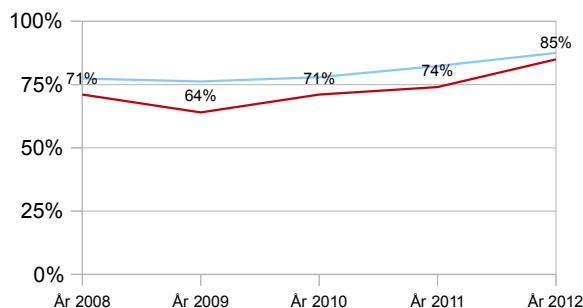
Snusare i åk 7-9, 2008-2012

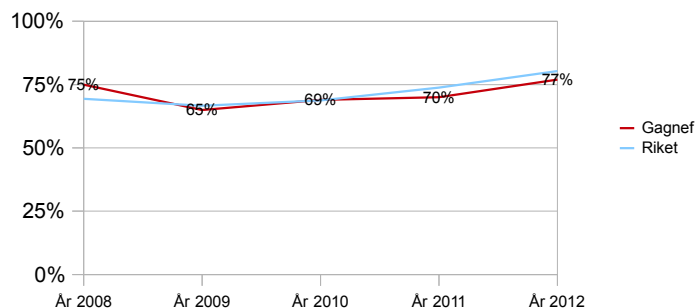
Alkohol

Högstadiееleverna på Gagnefs skolor dricker alkohol i något större utsträckning än genomsnittet i övriga landet. Trots att trenden går åt rätt håll, är det jämförelsevis fortfarande färre andel i vår kommun som säger sig avstå, både när det gäller folköl och starkare drycker.

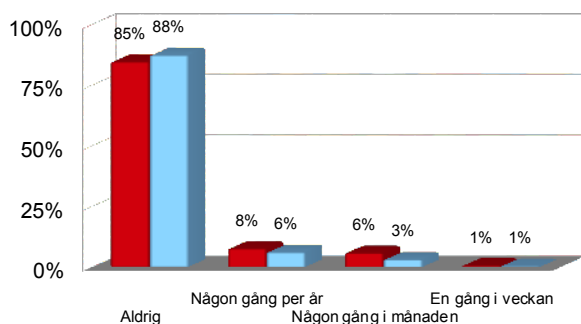
Andel elever som ALDRIG dricker folköl

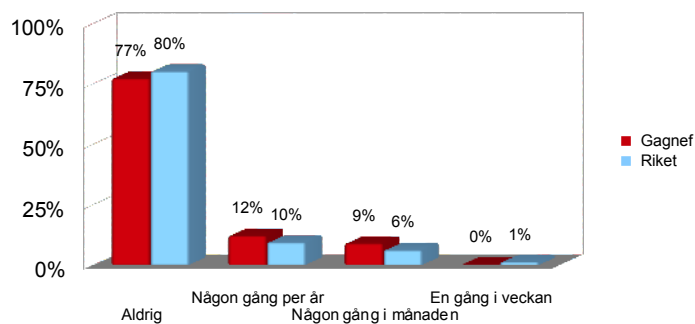
Andel elever som ALDRIG dricker starköl/starkcider/alkoläsk/vin/sprit

Hur ofta brukar du dricka folköl?

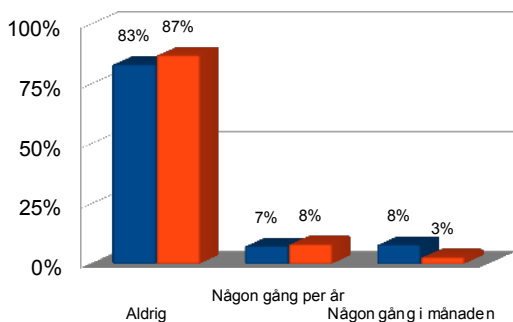

Hur ofta brukar du dricka starköl/starkcider/alkoläsk/vin/sprit?

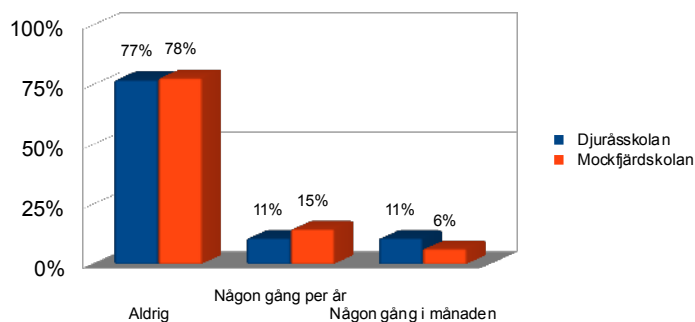

Mockfjärdseleverna uppger att de dricker i något mindre utsträckning än eleverna på Djuråsskolan. Detta gäller såväl folköl som starkare drycker.

Hur ofta brukar du dricka folköl?

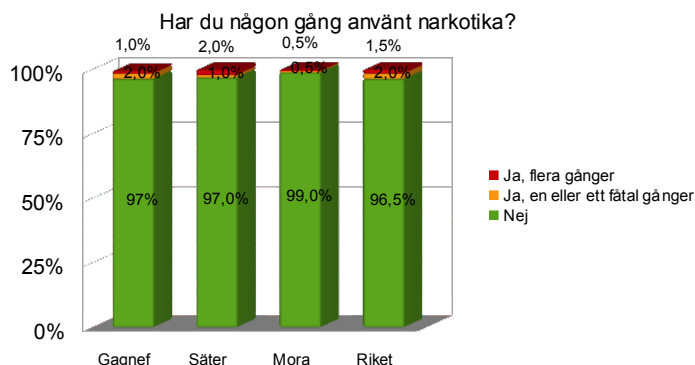
Hur ofta brukar du dricka starköl/starkcider/alkoläsk/vin/sprit?

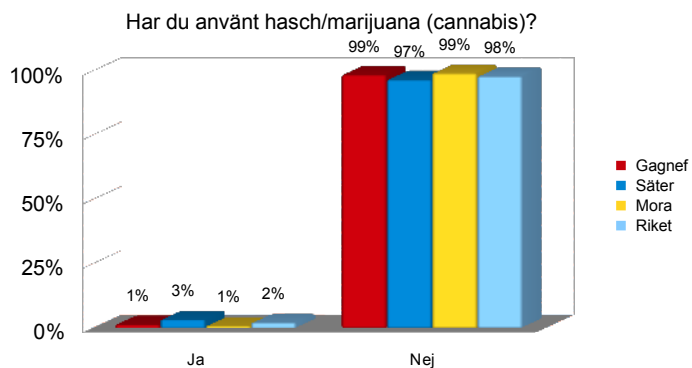
Får du dricka för dina föräldrar?							
	Djurås	Mockfjärd	Tjej	Kille	Åk 7	Åk 8	Åk 9
Ja	5 %	1 %	2 %	4 %	2 %	2 %	8 %
Nej	75 %	81 %	76 %	79 %	86 %	78 %	63 %
Vet inte	20 %	18 %	21 %	17 %	12 %	20 %	29 %

Narkotika

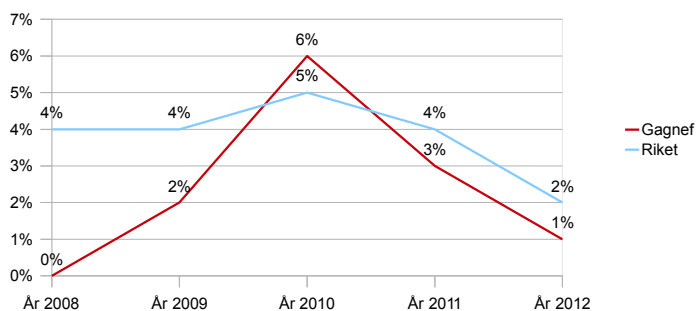
Narkotikaanvändandet bland unga i Gagnef ligger strax under genomsnittet för landet vilket naturligtvis är glädjande. Förhoppningsvis kan vi vid nästa mätning även "bräcka" Moras positiva siffror, där endast 1 % uppger att de provat. Den drog som trots allt används tycks, jämte *sömn-/lugnande medel, annat och jag vet inte*, vara cannabispreparat.

Nationellt sägs att, i synnerhet, *inställningen* till just cannabis har förändrats i mera liberal riktning. Bland Gagnefs unga syns dessbättre inte detta när det gäller användandet. Tvärt om har siffrorna för de som angett att de provat cannabis sjunkit i positiv riktning sedan 2011 och är nu nere på 1 %, vilket är samma resultat som Mora och 1 procentenhet under genomsnittet för landet.

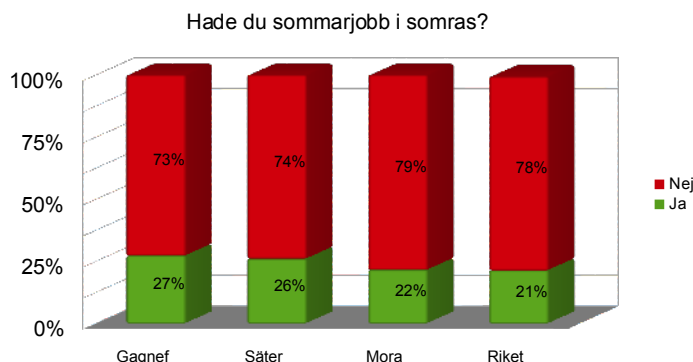

Andel som använt cannabis

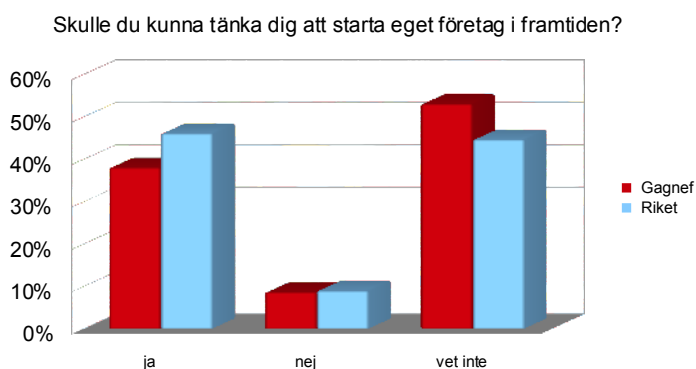
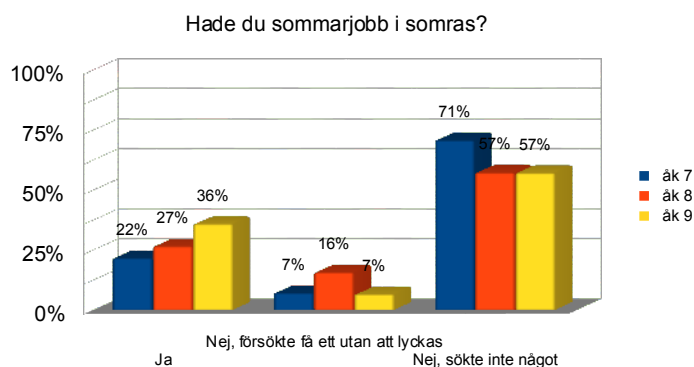

Arbete

Vid en jämförelse tycks gagnafsungdomarna i något större utsträckning haft tillgång till sommarjobb 2012 än eleverna i jämförelsekommunerna. Störst andel var eleverna i årskurs 9 där var 3:e elev uppgav att de haft arbete under sommaren. 71 % av eleverna i årskurs 7 svarade att de inte hade försökt skaffa något sommarjobb.

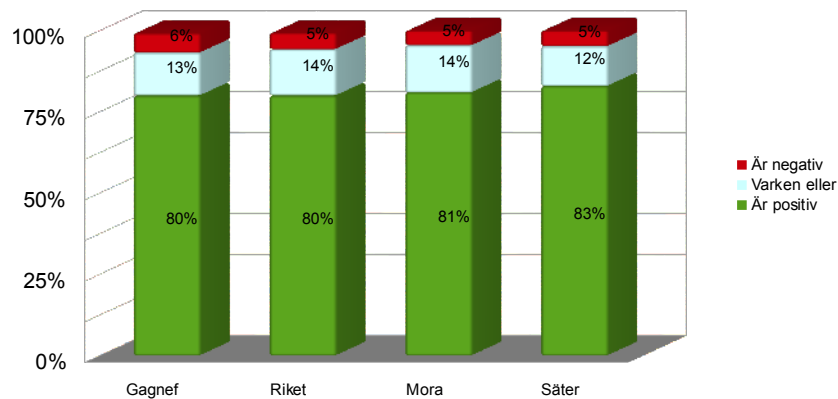
Ungefär lika många flickor som pojkar hade feriejobb sommaren 2012, men fler pojkar än flickor försökte få ett arbete utan att lyckas; 7 respektive 13 %.

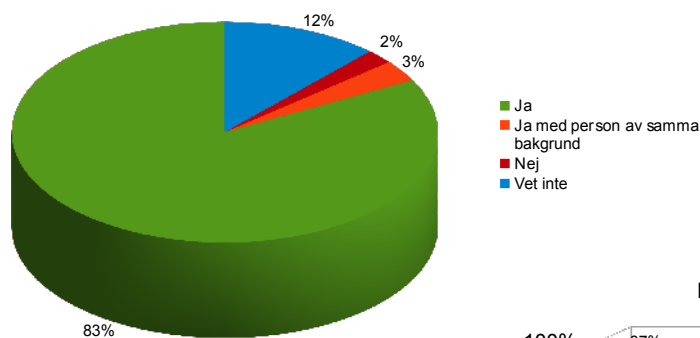
En dryg tredjedel skulle kunna tänka sig något eget i framtiden, vilket är något färre vid en jämförelse. Andelen flickor och pojkar är lika stor när det gäller Gagnef. Fler än i riket är dock tveksamma och kanske hinner ändra sig tills det "blir dags"?

Framtid

Hur ser du allmänt på framtiden för din egen del?

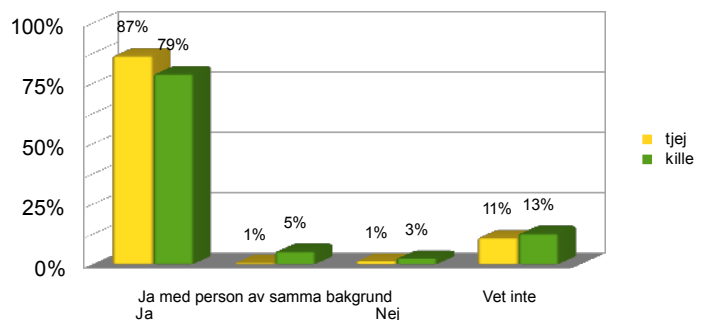
Får du gifta dig med vem du vill?

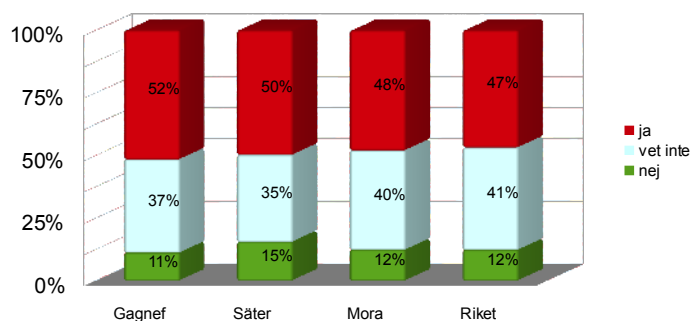
Majoriteten av de tillfrågade får i framtiden välja vem de ska leva tillsammans med. En stor andel är osäkra kring detta och några vet att de inte kommer att få välja.

Fler flickor än pojkar uppger att de själva kommer att få välja livspartner.

Får du gifta dig med vem du vill?

Kommer du att flytta från kommunen?

52 % tror att de kommer att flytta från kommunen i framtiden, vilket är en något högre siffra än hos jämförelsekommunerna. De största anledningarna till att flytta uppges vara studier, arbete, samt att man vill prova något nytt. De största anledningarna till att *stanna* i Gagnef är närhet till familj/släkt, flick-/pojkvän samt närhet till naturen.

Åcken Gagnefsstajl..!